

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΗΣ ΓΑΒ

ΜΙΑ ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΤΟΥ 1880

ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΕΡΙΕΤΤΑ. Έικοσι ετών. Έμορφή, κατανύχτη, πολύ κομψή.
ΛΩΡΑ. Δέκα έννια έτών. Πολύ έμορφη, ξανθή, αλλά με ντύσιμο πολύ ντυμονιέ.
ΚΥΡΙΟΣ ΦΙΝΩ. 25 ετών. Πολύ κομψός.

(Στό Παρίσι. Στό σπίτι της Έριέττας. Σ' ένα κομψό σαλονάκι).

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Λώρα! Έγατομένη μου ξεαδελφούλα, πόσο είμαι εντυπωσιαμένη που σε βλέπω!... Ήταν, αλήθεια, χαρμός νύσθησ να μείνεις μαζί μου.

ΛΩΡΑ. — Κ' εγώ είμαι πολύ ενταραστημένη γιατί ήρθα. Είνε δύο χρόνια τώρα που πέθανε η καμένη ή γιαγιά. Είχα μείνει έντελειώς μόνη στην μικρή μου έπαυρακή πόλη. Όπως ξεφρείς, είμια από μικρό παιδί όρφανή και μ' έμεγαλώσε ή γιαγιά.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Βγάλε τό καπέλλο σου, λοιπόν. (Η Λώρα βγάει τό καπέλλο της).

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Θεέ μου! Τι μαλλιά είνε αυτά! Μά, δέν είνε δυνατόν να φορέεις καπέλλο της μόδας μ' αυτά τά μαλλιά.

ΛΩΡΑ. — Ναί, και ή καπέλλο μου στην έπαυρα μου έλεγε συχνά, ότι έγω πολύ κεφάλι κεφάλι.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Μά ρέβια! Είνε όμως τά μαλλιά σου που κάνουν να φαίνεται έτσι πελώριο τό κεφάλι σου... Γιατί δέν τάκοψεις; Πρέπει να τά κόψεις.

ΛΩΡΑ (φώνοντας με τρέμο τά μαλλιά της). — Τι είπες; 'Α! 'Όχι! 'Όχι! Ποτέ δέν θα κόρω τά μαλλιά μου... Με τά κομμένα μαλλιά τά κορίτσια μοιάζουν σάν άγόρια ντυμένα γυναικεία. Έπειτα, ή γιαγιά μου τρελιανόταν για τίς ξανθές μου κοτσίδες. Δέν θα τίς κόρω ποτέ!

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Τότε δέν θα μπορούσε ποτέ να φορέσεις ένα καπέλλο της μόδας. Είν' αλήθεια πως τά μαλλιά σου είνε όμοια... Άλλά έγουν καλή και όμορφότερα άκόμη. Είνε τόσο βολικά τά κομμένα μαλλιά!...

ΛΩΡΑ. — 'Α! 'Όχι! Ποτέ! Δέν έννοοί να κόρω τά μαλλιά μου! Νά μη μου τό ξαναπες αυτό.

(Η Έριέττα κάθεται στο ντιβάνι, βγάει ένα τσιγάρο από την ασηροθήκη της, τό ανάψει και αρχίζει να καπνίζει).

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Έλα, κάθεις έδώ κοντά μου, έγω να σου μιλήσω. Άπόψε θα πάμε σ' ένα χορό. Θα σου δανείσω ένα φόρεμα μου. Όθελώ να πέρσεις εύχάριστα την πρώτη σου βραδιά στο Παρίσι.

ΛΩΡΑ (έκπληκτη). — Ω, Έριέττα! Καταίνεις;... Έτσι!

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Ναί! Μά γιατί σου φαίνεται τόσο περίεργο;

ΛΩΡΑ. — Μά... νομίζω ότι δέν είνε πολύ... πώς να σου τό πω... Νά, πολύ εκθαμβωτικό... αυτό που γίνεται.

ΕΡΙΕΤΤΑ (ξαπλώνεται γελώντας στο ντιβάνι). — Τι ιδέα!

ΛΩΡΑ. — Έριέττα!... Δέν τά περίμενα από σενα αυτά. 'Ω, τί κοντό που είνε τό φαντάσι σου! Φαίνεται σχεδόν τά γονατά σου...

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Όλες ή γυναίκες ντυνόνται έτσι, όπως έγώ. Και χαπνίζουν σχεδόν όλες... όπως έγώ.

ΛΩΡΑ. — Η γιαγιά μου δέν τάβρισκε καθόλου σαστά αυτά.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Καμένη Λώρα!... Αδύ τά λέγαμε αλλιώς... Τώρα ό κόσμος σκεπτεται διαφορετικά. Νά, πάρε ένα τσιγάρο...

ΛΩΡΑ. — Θεός φιλιάσει!...

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Άκουσε λοιπόν, ξεαδελφούλα μου. Έγραφα σ' ένα φίλο μου και τόν παρακάλεσα νύσθη μαζί μου άπόψε στο χορό, για να έξεις ένα συνοδό.

ΛΩΡΑ. — Θεέ μου!... Γράφεις λοιπόν σε κυρίους;

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Βέβαια... Σου φαίνεται τρομερό κι' αυτό;

ΛΩΡΑ. — Μά ή γιαγιά έλεγε, ότι μία νέα κόρη δέν πρέπει ποτέ ν' άλληγοραφή μ' ένα νέο.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Όχι, καμένη Λώρα, άκουσε με... Είσαι, ξεφρείς, τουλάχιστον χορού! Είσαι μά δεσποινίς, τουλάχιστον του 1880! Ναί, ναί... Έτσι όπως σκεπτεσαι έδώ τώρα, σκεπτονταν τά κορίτσια που ζούσαν προ πενήντα έτών. Πρέπει λοιπόν να σου δώσω έγώ μίαν άλλη άνατροφή, γιατί αλλιώς θα κάρης μέσα

στο περιβάλλον που ζούμε σήμερα, την έντύπωση μιας άντύπας, όπως λένε. (Σηκώνεται και πάει και φέρνει ένα φόρεμα). Κύτταξε, λοιπόν, ποιο φόρεμα θα διαλέξεις; Όθελεις αυτό;

ΛΩΡΑ. — 'Ω, είνε πολύ κοντό! Καθώς είμαι μάλιστα λίγο ψηλότερη σου, θα κάνω πολύ κακή έντύπωση μ' αυτό τό φόρεμα...

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Σε ρεβδιάνω, ότι θα κάνεις πολύ καλή έντύπωση.

ΛΩΡΑ. — Δέν έχεις άλλο φόρεμα πιο μαζού;

ΕΡΙΕΤΤΑ. — 'Όχι! Έγέτος τά βραδινά φορέματα είνε μακρινά, αλλά ή νεαρές δεσποινίδες, σάν κ' είμας, φορούν άκόμη και τό βραδινό κοντά φορέματα. Μά και ή κομψή που χορεύουν, φορούν άμεσα φορέματα, δηλαδή μακρινά πίσω και στά πλάγια, και κοντά εμπρός...

ΛΩΡΑ. — Δέν θα δεχθώ ποτέ να ρεζιλευθώ έτσι... Νά δείξω στον κόσμο διόλιθρες τίς κνήμες μου...

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Μά δέν έχοντανοναι λοιπόν περιουδικά τίς μόδας στην έπαυρα σου; Δέν παρακολούθησες τί μόδα;

ΛΩΡΑ. — Ναί! Μά ή γιαγιά έλεγε ότι εκάθε μόδα δέν είνε για κάθε γυναίκα. Η καθώς πρέπει νέες πρέπει να ντυνόνται σενιά.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Ναί. Έτσι έλεγαν, καθώς φαίνεται, στά 1880.

ΛΩΡΑ. — Ίσως... Η μητέρα μου ήταν δεσποινίς στά 1880, και ή γιαγιά μ' έμεγαλώσε και μου έδωσε την ίδια άνατροφή που έδωσε και στην μαμά.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Όποτε είσαι μία δεσποινίς του 1880;

ΛΩΡΑ. — Μη σου ζωοφαινεται, Έριέττα! Προτιμώ να μείνω έτσι όπως είμαι, μία δεσποινίς του 1880, παρά να ρθώ άπόψε μαζί σου στον χορό.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Δέν θαρθής μαζί μου στο χορό; Θα μείνης λοιπόν έδώ να κάνεις συντροφιά της μητέρας μου;

ΛΩΡΑ. — Πώς, ή θεία δέν θα σέ συνοδεύη;

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Δέν υπάρχει λόγος να μ' συνοδέψη. Θα έγω ως συνοδός δύο φίλες μου. Τόν άδελφό τους και τόν κήρυο στον όποιο έγραμια να ρθή, προς χάρη σου.

ΛΩΡΑ. — Έγώ τό βρίζω σκανδαλώδες να πάω μ' έναν άγνωστό μου κήρυο στο χορό.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Μά είνε ένας πρώτης τάξεως νέος, με καλή άνατροφή. Θα ένθουσιασθής μαζί του... Θα ρθή να μιά πάρη από δω... Οί άλλοι θα μάζ περιμένουν έκει...

ΛΩΡΑ. — Προτιμώ να μη τόν γνωρίσω καθόλου αυτόν τόν κήρυο.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Λυποίμαι πολύ, Λώρα! Άλλά είμαι έπισηρομένη να πάω άπόψε στο χορό.

ΛΩΡΑ. — Νά πάς, Έριέττα. Έγώ θα μείνω έδώ.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Κοίμα όμοις... γιατί είχα την ιδέα, ότι θα διασκεδάσαμε μαζί. Πρέπει ν' αρχίσω ούστώ να έτοιμάζομαι από τώρα.

(Έξαφνα παίρνει, κομψότατα ντυμένη, ό κύριος Φινώ. Μπαίνοντας κυττάζει την Λώρα και μείνει άκίνητος και άφωνος από θαυμασμό).

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Καλήσπέρα σου, κύριε Φινώ.

ΦΙΝΩ. — Καλήσπέρα σου, δεσποινίς Έριέττα!

ΕΡΙΕΤΤΑ. — 'Ω, κύριε Φινώ!... Τι καλός που είσθε!... Λώρα... 'Ο καλός μας φίλος, κύριος Φινώ. Η ξεαδέλφη μου, δεσποινίς Ζωρό...

ΦΙΝΩ. — Θα είμαι πολύ έντυχη; νύ σας συνοδέψω άπόψε στο χορό, δεσποινίς.

ΛΩΡΑ (χαμηλώνει τά μάτια και κοκκινίζει). — Νάς εύχαριστώ πολύ, κύριε... Άλλά...

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Η ξεαδέλφη μου, κύριε Φινώ, είνε λιγάκι όπισθοδρομική... Δέν θα ρθή άπόψε στο χορό.

ΦΙΝΩ. — Λυποίμαι πολύ. Μά γιατί, γιατί, δεσποινίς; (Την κυττάζει με βλέμματα ίκετευτικά).

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Γιατί; 'Αχ, Θεέ μου!... Τό βρίζει σκανδαλώδες. Χά! Χά! Χά!...

ΛΩΡΑ (φαίνεται σάν νάχη μεταβάλει έξαφνα γνώμη). — 'Ω, Έριέττα, μη λές αναριθίσεις. Δέν είμαι δά και τόσο όπισθοδρομική.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Μά, άκού... ΛΩΡΑ (διακόπτοντας την).—Άηλαδή... ήθελα να πώ πως... Πώς δέν ξεφοί τους νέους χορούς...

ΦΙΝΩ. — Δέν πειράζει, δεσποινίς. Έμεις θα μείνομε σέ μία γυνά, θα μιλούμε και θα βλέπομε τους άλλους να χορεύουν.

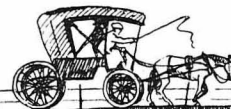
ΛΩΡΑ (είσθε). — Μά δέν υπάρχει λόγος να μη χορεύετε και σεις, γιά μένα.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Με συχωρείτε... Πάω να έτοιμασθώ... (Φεύγει).

ΦΙΝΩ. — Θα είμαι εύ-

ΛΩΡΑ : — Τι συμπληθητικός που είνε, Θεέ μου!...

λοιώς θα κάρης μέσα

τυχής να μένω κοντά σας και να σας κηρύττω, δεσποινίς Λώρα.

ΛΩΡΑ. — Με κολακεύετε, κύριε...

ΦΙΝΩ (έκνευστηρηνικά). — Σας βεβαιώ, δεσποινίς, ότι μόλις σας αντίκρισα, έννοιωσα την καρδιά μου να χτυπά, όπως ποτέ.

ΛΩΡΑ. — 'Η γαριά μου μου έλεγε, ότι οι Παρισίανοι είνε φιλόφρονες μέχρις υπερβολής και ότι δεν πρέπει ποτέ να βασίζομαιε στα λόγια τους. (αγά). Τι συμβαθητικό σου είνε!

ΦΙΝΩ (αγά). — Τι όμορφη είνε αυτή, Θεέ μου!.. Τι μάτια! Τι στόμα! Τι δέντρα! Κρίμα να είνε τόσο δεληή!.. (Δυνατά). Δεσποινίς, εμείς οι κάτοικοι της πρωτεύουσής δεν είνουμε ούτε τίματα, ούτε δράκοι, όπως μάς φαντάστε.

ΛΩΡΑ. — 'Η γαριά μου μου έλεγε να μην πιστεύω οτά κοιμηλιέντα....

ΦΙΝΩ. — Σας μιλω σοβαρά, δεσποινίς. Δεν πιστένω στον κεραινοβόλο έφοτα. Μά βλέπω, ότι υπάρχουν. 'Αν θέλατε θα σας ζητούσα αίσθηε, να άποψε, οέ γάμο, από την θεία σας. Μου άρσσετε τρελλά, αλλά έχω ιδέες πολύ μόντερες. Θα ήθελα η γυνάικα μου να είνε συγχροσμένη... Νά γίνεται σύμφωνα με την τελευταία μόδα, να χτυνέται όπως άλαιε η μόδα, να χορεύη και να κατινέη, άν της άρέση...
ΛΩΡΑ (με τά μάτια χαηλωμένα). — Φουσαί, φουσαί. 'Έχετε δίχρη.

(Μπαίνει η 'Εριέττα με φόρημα χορού).

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Λούπον, είνια έτοιμη...

ΦΙΝΩ. — Μά δεν είνε δυνατόν ν' άφήσουμε μόνη

έδω την δεσποινίδα....

ΕΡΙΕΤΤΑ. — 'Ακού δεν θέλει να ρθί...

ΛΩΡΑ. — 'Όχι δά... Ποιος τό είνε αυτό; Φάρμω.

ΕΡΙΕΤΤΑ. — Τι φάρμα είνε αυτό;

ΛΩΡΑ (όλοένα και πιο θαρρητή). — 'Ακουσε, Ξα-δελιάσθρα μου... Θα με ντύσης εσύ. Είνι όπως Ξεφί...

Κά... άν μπορής να μου κόψης εσύ τά μαλλιά, κορτά μου άποψε!...

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΙΑ Τ' ΑΝΔΡΟΥΓΝΑ

ΜΙΑ ΣΠΑΝΙΑ ΤΕΛΕΤΗ

Σέ κάποιο μικρό χωριό της Γαλλίας, διατηρείται άκόμα σήμερα ένα παλιό έθιμο, τό όποιον δεν συναντάται πουθενά άλλου. Συννήθεται δηλαδή να δίνεται ως δώρο ένα κομμάτι κατινόμενου κ' άλατισμένου χοιρινού κρέατος στο ξενάφι των νεόνυμφων που θα παρουσιασθί και θα όρραστή, ένα χρόνο άφώδως μετά τό γάμο τον, ότι δεν έσκαζώθηκε ούτε μία φράσ σ' αυτό τό διάστημα.

Μετά την παραλαβή του δώρου, οι δύο έντυχιωμένοι σέξουο, οι όποιοι χάνιν της περιστάσεως ντύνοσαν κάπως ανάλογα με τους μακροράδες, καθάλλεζονταν δύο άλλα και περιερχοσαν έπίταπο τό χωριό, άποκοινοίμενοι απ' άλλους τους κατοίκους.

Έννοείται όμως, ότι η άνωτέρω τελετή δεν γίνεται τόσο συχνά, γιατί σπάνια είνε τά ξενάγια που έλλημφονούν τον προβλεπόμενο όρο.

Άξίετα μάλιστα, ότι κάποτε δύο άγαμητικοί σέξουο, ένδο πηγαίναν να πάρουν τό δώρο τους, τσεκοθώθηκαν στο δρόμο για τό άν πρέπει να φάν άμέσως τό χοιρινό ή να τό φιλώζουν γ' άργότερα, κ' έτσι τό χάσαν όλότελα.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

'Ο Πέτρος ό Σελήρός, ό περίφημος βασιλέψ της Καστίλης, πολλές φορές τη νύχτα άγαπούσε να μεταμφέζεται και να περιφέρεται άγνωστος στους δούλους της πρωτεύουσής του. Μία βραδιά, για να διασκεδάση, άτίχησε Ξεαίνα έναντιον ενός οκοπού στρατιώτου, ό όποιος δεν τον αντίκρισε και σήκωσε τό όπλο του να τον χτυπήση. 'Ο βασιλέψ όμως έπρόλαβε και, πρό του κινδύνου να φωνηθί ό ίδιος, έθγαλε τό ξίφος του και οκότωσε τό στρατιώτη. Την άλλη μέρα, μόλις άνεκαλύθθη ό φόνος, η άρχής άεχισαν να καταζητηδν τον έννοχο, ό όποιος όμως δεν άνακατάχιστον.

Τέλος παρουσιάστηκε στους άρχοντες κάποια γυναίκα του λαού, η όποια τους εδβαίασε, ότι είχε δη με τά μάτια της τό βασιλιά κατά τη στιγμή που οκότονε τό στρατιώτη. 'Ο Πέτρος ό Σελήρός, όταν έμαθε αυτό, χωρίς να ταραχή καθόλου από την άποκάλυψη έτιμώ-

ρησε τον ένάτο τον διά του έξηξ προποτιούτο τρόπον: Διτάξε δηλαδή τους σοματοφύλακας να κόψουν τό κεφάλι από ένα άγαλιό του και να τό στήσουν, έτσι άκέφαλο, στο δρόμο όπου είχε διαπραχθή ό φόνος.

— Τό έξωσα, μανούλα μου, για πάντα!..
— 'Η μάνα της, που βιάσασε τον πόνο της, άμα έμαθε πως έχασε την κόρη της, έπεσε τώρα ξεσή, σαν άκουσε ότι η Μαρία της έχασε τό μαντήλι της, την τιμή της δηλαδή, όπως λέει και τό δημοτικό τραγούδι :
Τίνος να πώ τον πόνο μου, / το μαύρο μουτικό μου...
'Έχασα τό μαντήλι μου, / τό χρουσοκνημένο...
'Η Μαρία, μόλις είνε τη μητέρα της να πεθάνη από τον καιμό της, κατάλαβε ότι η προσβολή της ήταν μεγάλη και δεν μπορούσε να γρησίη στο Μεσολόγγι Ξεμανήλοτη. Δεν της έμενε πια παρι ό θάνατος.

'Απαίξε τότε τό γιαγαράνι ενός οκοτομένου Τούρκου, οίχησε μέσα στο Τουργαδό στρατοπέδο ν' άρχισε να χτυπάει δεξιά-εξοιά μ' άπειλοσία.
Και οι Τούρκοι, μη μπορώντας να την πάρουν και να την άφωλιόσουν, την έτακοκομώτιωσαν.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΤΟ ΜΑΝΤΗΛΙ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ

Τά έρωκία έλληνικά έθιμα. Τί πιστεύουν σε διάφορα μέρη της 'Ελλάδος. Τέ μαντήλι των κερπισιδν. Ίερών και άπαρκαίστων. Μία τραχινή ιστορία. Στο πελοποννησμένο Μεσολόγγι. Πώς την έπαξε η Μαρία. Στο χάρμη του Ίμβραήμ. 'Η άπόδρασις. Σάν τ' άγρίμις. 'Η έκδίκησης, κ.λ.π. κ.λ.π.

Σε πολλά μέρη της 'Ελλάδος, τό μαντήλι που φορεί τό κορτίτσι στο κεφάλι, τό θεωρούν ως έερο και άπαρκαίστο. Τό θεωρούν ότι μοναχά ως σύμβολο της παρθενικής άγνότητος, αλλά και ως ένδειξη ότι η κόρη δεν άνιχε ακόμα σε μνηστήρα.

Γ' αυτό τό λόγο, άλλωστε δένουν τό μαντήλι τους τά κορτίτσι και άλλωτως η παντρεμένες.

'Επίσης δέ πού θα περιάζη τό μαντήλι του κορτίτσι, οκοτομένη άμέσως, γιατί προσβάλλει έτσι την τιμή της νέας και την ίσότημή της της οικογενείας της.

Σχετικα με τό έθιμο αυτό είνε και η έξηξ σημαντική ιστορία, που συνέθη τό Μεσολόγγι, λίγους μήνες πριν πέση στους Τούρκους, δηλαδή κατά τό 1826 :

Κατό τους τελευταίους μήνες της πολιορκίας, καθώς είνε γνωστον, τρούμα δεν έπληχαν πια στο Μεσολόγγι. Οι κάτοικοι και η φρόνη, αφού έφαγαν γκαμήλες, σκάλους, γάτες και άλλα, ζούσαν πια με μία ζούφτα αιτάρι, ποτίζοσαν την ήμερα, με και αυτό δεν ήταν άλεονέμο. Τό σιτηρέσιο αυτό της ήμερας κατέβηκε κατόπιν σε 50 δραχμά και τέλος σε 30 μοναχά.

Στό μεταξύ αυτό, είχε φανή έξω απ' τό Μεσολόγγι ό Μισοιλής, για να προσοδοτήση την πόλι, αλλά βρήκε τέτοια κραταιά αντίστασι από τον Τουργαδό στόλο, ώστε δεν κατορθώσε να κάμη τίποτε.

Τότε πια η γυναικες του Μεσολογγίου, ομοφρονόυενάεσ καθήμενές, για να βοηθήσουν τους πολεμιστάς, 'Έβγαζαν δηλαδή έξω από τό φρούρο της πόλεως για να μαζέφουν λίγα ζούφτα για τους άνδρες τους.

'Αλλά μιά από αυτές, που λεγότανε Μαρία, και ήταν η πιο νέα και η πιο τοίχημη, προζήσεσε μία μέρα άνύπατη, λίγο πιο μακρυνά, μαζέφοντας άγρολιάγανα. Ένας Τούρκος όμως, που παραφύλαγε εκεί κοντά, πήδησε Ξεαίνα, την άπαίξε και την έφερε στο στρατοπέδο.

Μόλις έμαθε τό γεγονός αυτό ό Ίμβραήμ πασάς, δέταξε να τον πάνε τη Μαρία και να την κλείσουν στο γαρέμ του. 'Ετσι σ' έγινε...

Πέραςαν κατόπιν ως δεκαλέντε ήμέρες. 'Η μάνα της Μαρίας έβγανε κάθε ήμερα έξω απ' τό κάστρο και άνυζητούσε την κόρη της. Φώναζε στις έρμητες, αλλά καμμία φωνή δεν άπαντοσε στους θήφονους της.

'Έξαίνα ένα βράδι, η Μαρία κατόρθωσε να Ξεζιέφτι από τη σκαρή του Ίμβραήμ πασά και να φέρη. 'Εφθασε κοντά στο τεϊχό του Μεσολογγίου, αλλά δεν τοίμωθε να μη στήν πόλι, γιατί ντυροπόνησε ύστερα απ' ότι έταθε. Κοπήθηκε λοιπον οε τάι χαμολάδα μ' εκεί ζούσε σαν άγρημ, από ζούφτα και βατόμουρα.

Μία μέρα που η μητέρα της γούρεε και τη φώναζε, όπως πάντα, είδε κάτι να σωλίση μέσα στα βάτα. Κιτάξτεε καλύτερα, και βλέπει τη Μαρία. Δεν έπίστενε η φτωχή στα μάτια της.

- Σό είπα, Μαρία; φωνάζει.
- Εγώ είμα, μάνα μου, άποζώθηρε η Μαρία.
- Παδί μου, πως μαράθρηξε έτσι;
- Ρώτησε τό τριαντάφυλλο, μανούλα μου, γιατί μαγαίνετα τό φθινόπορο;
- Και τό μαντήλι σου τί έγινε;

— Τό έξωσα, μανούλα μου, για πάντα!..
— 'Η μάνα της, που βιάσασε τον πόνο της, άμα έμαθε πως έχασε την κόρη της, έπεσε τώρα ξεσή, σαν άκουσε ότι η Μαρία της έχασε τό μαντήλι της, την τιμή της δηλαδή, όπως λέει και τό δημοτικό τραγούδι :
Τίνος να πώ τον πόνο μου, / το μαύρο μουτικό μου...
'Έχασα τό μαντήλι μου, / τό χρουσοκνημένο...
'Η Μαρία, μόλις είνε τη μητέρα της να πεθάνη από τον καιμό της, κατάλαβε ότι η προσβολή της ήταν μεγάλη και δεν μπορούσε να γρησίη στο Μεσολόγγι Ξεμανήλοτη. Δεν της έμενε πια παρι ό θάνατος.

'Απαίξε τότε τό γιαγαράνι ενός οκοτομένου Τούρκου, οίχησε μέσα στο Τουργαδό στρατοπέδο ν' άρχισε να χτυπάει δεξιά-εξοιά μ' άπειλοσία.
Και οι Τούρκοι, μη μπορώντας να την πάρουν και να την άφωλιόσουν, την έτακοκομώτιωσαν.